

Nº 14.641

14. 7. 1959

3.000:-

Kertom s tarkastuksesta, jonka Hämeen Museon hoitaja maisteri Esko Šarasmatsuoritti 29.5.59 viiksi kikautisen ruumishaudan paikalla Nokian Viholan kylässä.

Littennä 3 valokuvar, peitepilr oskartta ja esineet: rautainen hevosenkenkäsolki, 2 B-tyyppin keihäenkärkeä. Kirje N 40.

Löytöpaikka on kauppalan etelälaidalla 2.6 km kirkosta lounaaseen, 100 m hiehon tienhaarasta kaakkoon ja 250 m seurakuntatalosta. Maa on kuulunut Veittolan taloon, mutta on nyt Nokia Cyn omistuksessa.

Uudella Nokian-Tottijärven "pikatienv" työmaalla oli lotta-juuri alussa 1958 läpi työnl tasoitettu tien luiskaa. Se oli jo silloin ollut valmis. Seineiden löytäjä oli ollut useita, mutta asia tuli tietoon vasta, kun keväällä työmaalle tulut työnjontaja Heikki Karttunen (os. Siuro, Penttilä) siitä kuuli ja otti delvää. Hän ilmoitti ensiastaa Hämeen Museoon.

Nokia-Seuran puheenjohtajan opastuksella ja seuran kustantamalla tähillä kävinne ruokatunnin aikana 29.5. tapaamassa työjohtaja Karttusta ja hänen nimeämään löytäjiä. Hän luovutti samalla

1.500:- { talteen ostamansa hevosenkenkäsoljen (maksanut 200:-) ja pienemmän keihäenkärjen (600:-). Löytöpaikalle lähtivät mukaan selostajiksi työmichtit Piltus Virtanen ja pienemmin keihäenkärjen löytäjä Tauno Hietakangas sekä soljen ja kirveen löytäjä Kauko Tuominen (os: Tyrkkilä, Koskenmäki 14.pilri). Myöhemmin kirjeitse esitetyn pyynnön

1.500: { johdostajahetti työmies Jaimo Haapala (os: Koskenmäki 15, Vihola, R.Salmisen talo) ison keihäenkärjen ja löytötietoja muistakin.

Löytö tehtiin Petolanmäeksi merkityn metsikon luoteiskulmalla valtatien kaakkoisliviskan keskellä. Maasto on lähdesti kaakkoon viettävä. Metsikon reuna on metrin verran luiskassanlytet-

tyä löytökohtaa alempaan. Metsät on vain 15 m levyinen mättäinen ja vesalikoinen keistale, hiekkamaasta, joka muuttuu savikkoiseksi pellicksi. Pelon keskellä kaakkossa virtaa viemärioja, jossa on rumpu valtatienvaihte. Runnumin keskikohdasta löytöpaikalle pikin tien reunaa on 65 m.

Löydökset ovat olleet 40 (60) sm syvässä kovan karin ja pidellyn maan rajalla. Ne eivät kaikki tulleet esille samalla kerralla, mutta parin metrin alalta ne ovat. Kilven kupuran ja keihäänkärjen väliä mainittiin ollleen $\frac{1}{2}$ m. Aivan löydösten reunassa ja samassa syvyydessä niihin kanssa oli ollut lähes suorakaiteen muotoinen n. 15 sm paksuinen suunnilleen metrin mittainen luonnonlaaka vaakasuorassa. Sen pinnassa oli sormen levyisillä uurteita, mutta R.Haapalan havaintojen mukaan ne ovat olleet luonnon työtä. Kivi rikottiin.

Löydösesineet

2 keihäänkärkeä ja hevosenkensolki - saadut talteen kirves, selostustenkin mukaan vääräselkkäinen, luultavasti R.Haapalan piirtämää mallia. Kauko Tuominen on sitä säilytellyt ja koettaa löytää.

pronssinen rannerengas, R.Haapalan piirros sopii kuvaaksiin. - Vedettiin suoraksi ja kierteelle ja heitettiin multakuormaan. kilvenkupura, ollut ilmeise ti R.Haapalan piirtämää korkeampi, mahdollisesti soikea. Luultiin ritaripuvun olkapäksi, sopi hyvin olkaan. Alapuoli, olkavarrelle tuleva osa oli ehkä ollut pitkittäisuurtoinen, mutta saattoi olla ruosteentai (arkun puusyiden) painanteita. Liittejä oli ollut reunassa. -Rikottin.

Rokea ei maasta ollut, mutta joiain tummaa oli havaittu.

Kaivausmahdollisuudet

Metsikkö löydöspaikan kondalla on alavaa, eikä näytä hauataanalta. Luiskassa löydön korkeudella hautoja voisi olla, jos kaivaus on saalittua. Tien alla kalmistoa voi olla, sillä kuolema ei multakerrostakaan poistettu täytteen alta. Tien toinen reuna on jo varsin kaukanan.

Nokia, Vihola, Ketolanmäki

23306.

Kuva 1. Miehet löytöpai-kan kohdalla.

23307.

Kuva 2. Miehet löytöpai-
kalla tien takana.

23308.

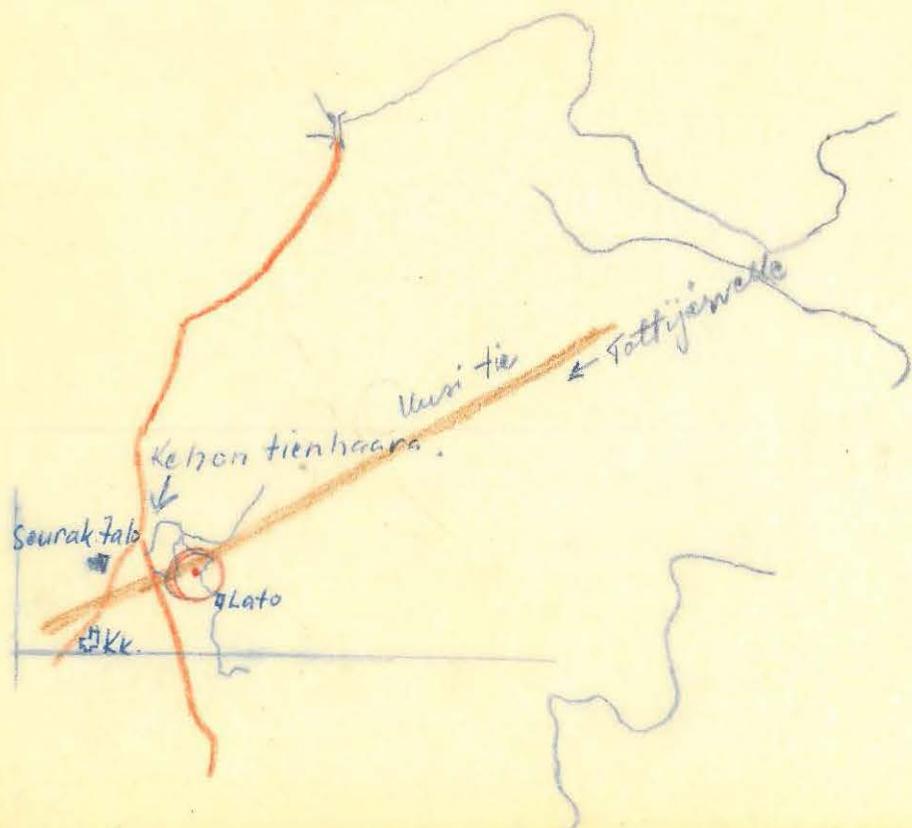
Kuva 3. Lp. miesten koh-
dalla tien luiskassa.
Valok. lännestä.

Liite E.Sarasmon kertomukseen tarkastuksesta 29.5.59

Reitepiirros yleiskartasta
N:o 2123 05, painettu 1954.

Nokian Viholan kylän Ketolanmäen hautalöytö lokak. 1958

*Nokia Kjo

Liite E. Sarasmon kertomukseen
tarkastuksesta 29.5.59

Nokio 2.6.1959

Herra Esko Sarasmo Tampere

Viidaten kirjeeseenne, se lastan tätöä asiasta. Eräsni ökin, se lyhempä keihäänkärki ja tämä, jonka lähetän, löytyi joitain aikaisesti ja jokseenkin samasta paikasta noin 40-50 cm syvällä. He alivät maini puoli metriä etääntävästä taistostaan. Päin merkille löytöhetkellä, etti keihääti lepäsiivät noin 40 mm paksuudesta mutta kerroksia ja sen alapuolella olevan sorapitäisen karimaan röyksen.

Keihäiden ja soljen lisäksi löytyi siltä myös rannas runkos tai alisikallot sekä sähköinen mickan hela, se ali kuparia ja koukkutettu, Pürän muisti kurvan perinteellä kurvon

Sen alla hattunsa näläkestää →

muistaakseen, Väinö Kettulan Nokian Tarkumpaa os. en tiedä.

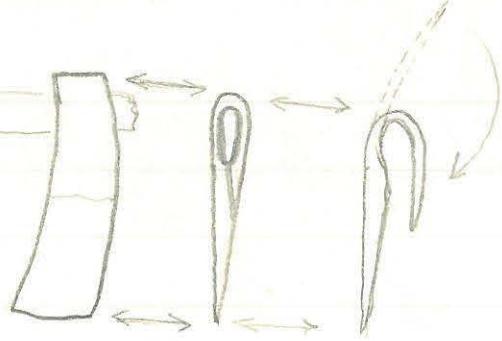

näläkesä

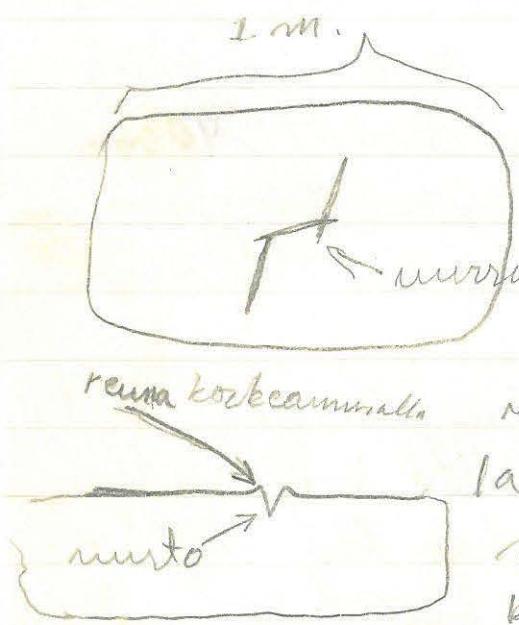
Hajalle ruostuvat reumat

Tamän alla hattunsa myös joku muilla en muista kuka, noin 200 mm. Luultavasti keilven keskiosa

Tälläisen kiven löysi
Kanki Tuominen, joka
silmä ali ~~ta~~ ta-
attu kuvan asoittamal-
la tavalla.

Kaikki edellä kerrotut löydet löytivät
kahden metrin alalta ~~ja~~
kiiveestä" en ale varma, koska näin sen vain
Tuominen kädesi", mutta luultavasti sekä
mitta paikkalta löytyi.

Mistä sen kiven jossa ali ~~ta~~
~~ta~~ 3 murtua noin $\frac{1}{2}$ sm
sijoit. Mistä luultavasti ne ovat
kuitaneet ilmisen tekemillä, koska
reuna korkcamalla mureiden reunat olivat korkcamal-
la kuin laaka kiven sileä pinta. Ni-
van kuin kivi olisi ollut pehmeän
kuin ne ovat syntyneet viltämällä.

Forsman

Raimo Haapala.

KOSKENMÄKI 15

(Vihola R. Salminen tali)